

Apel dvojice hrvatskih kardinala svjetskoj javnosti i odgovornim svjetskim poglavarima

Mi, kardinali u Zagrebu i u Sarajevu, kao predsjednici katoličkih biskupa u državama Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, u ime svoje, u ime svoje subraće biskupa i svećenika, te u ime svih vjernika na ovim našim prostorima, obraćamo se vama i svima koji su u svijetu odgovorni i koji još mogu nešto učiniti da se zaustavi strahota zločina u našim državama. Vrijeme nam izmiče, ako već nije i prekasno, a ovdje pred očima cijeloga svijeta umire čovječnost, obezvjeđuje se svako međunarodno pravo i sustavno se gaze prava i dostojanstvo ljudskih osoba i cijelih narodnih i vjerskih zajednica.

Znamo, odnosno moramo pretpostaviti, da su vama činjenice poznate iz vaših vlastitih izvora. Tim smo više zapanjeni što ni velike sile, ni međunarodne ustanove i udruge ne poduzimaju ništa efikasno da bi se ovo zlo zaustavilo. A uvjereni smo da sigurno postoje moralna sredstva da se zaustavi nemoralna agresija.

Svi dosadašnji pregovori nisu smanjili ni ublažili patnje stotina tisuća nedužnih ljudi, a kamo li da bi zaustavili agresiju i uspostavili međunarodno pravo. Na svim područjima koja su aktualno pod srpskom vlašću, kako u Bosni i Hercegovini tako i u Hrvatskoj, provodi se nezaustavljivo etničko čišćenje. Katolike i muslimane, zapravo sve građane koji nisu srpske narodnosti, tjera se iz njihovih kuća, prisilno ih se preseljava preko državne granice, najviše u Hrvatsku. Pri tome su podvrgnuti mnogim nasiljima, mnogi i fizičkom mučenju, a mnogi su i ubijeni. Dogovori se ne poštuju. Obećanja se ne izvršuju.

Istodobno velike sile traže od onih koji su napadnuti da se pokoravaju svim diktatima međunarodne politike. Priječi im se i zakonita obrana. Područja koja su javno stavljena pod međunarodnu zaštitu, poput Sarajeva i Bihaća, su obasipana granatama a životi ugroženi od snajperista.

Humanitarna pomoć nikako ili teško dolazi do ugroženih pa su građani opkoljenih gradova, izloženi zimi, bez hrane, lijekova, ogrjeva. I svjetska je javnost već navikla da se agresija ne zaustavlja ni pred bolnicama, da se razaraju zdravstvene ustanove, da se ubijaju bolesnici i ranjenici. Što je još preostalo od međunarodnog prava i opće prihvaćenih konvencija?

Gradovi u okruženjima su logori u kojima su stotine tisuća ljudi izloženi gladi, zimi i smrtnoj opasnosti.

Iz Zagreba je nedavno krenuo konvoj s hranom i lijekovima za bolnicu u Bihaću, ali je već danima zaustavljen na početku teritorija što ga kontroliraju Srbi i UNPROFOR. Sve ono što prodire u javnost o dogovaranju velikih sila i međunarodnih ustanova, a što se tiče agresije u našim državama, samo još više ljude zbunjuje i tjera u očaj. Međunarodne snage doista nisu izvršile ono što se od njih očekivalo, ali ako ugrožena područja, osobito Sarajevo i Bihać, ostanu bez međunarodne zaštite, ljudi će ondje biti prepušteni strašnom istrebljenju, kakva smo, uostalom, doživjeli u Vukovaru i u nekim drugim našim gradovima.

Preostaje nam, makar i u posljednji trenutak, apelirati na odgovorne za zbivanja u svijetu, da efikasno zaštite načela i praksu humanosti, prava i dostojanstvo svakoga naroda bez obzira na vjersku pripadnost. Iskustvo nas uči da je nadasve potrebno sačuvati međunarodne priznate državne granice. Svako drugačije dogovaranje, makar i na visokim razinama, znači priznavanje prava jačega, dopuštanje agresoru da se zločinima okoristi. Pravi mir može biti samo pravedan mir. Nepravde moraju biti ispravljene; međunarodno priznate granice poštivane; svi prognanici vraćeni na svoja ognjišta. Doista nam osim molitve i patnje preostaje samo to da se obratimo vama koji možete utjecati na političke odluke da se zauzmete za pravednost, slobodu i pravedan mir.

Zahvalni smo svima koji u svjetskoj javnosti dižu glas protiv zločina koji se ovdje događaju. Posebno zahvaljujemo za kršćansku solidarnost brojnih vjerskih zajednica i ustanova širom svijeta. Nadamo se da će se po kršćanskoj savjesti javiti i vodstvo Srpske Pravoslavne Crkve koja je nedavno upravo u Banjaluci održala sabor svojih episkopa te mu mora biti poznato što se ondje događa.

Moramo se nadati da nas nećete zaboraviti ni prepustiti nasilju. Apeliramo na odgovornost svjetskih čimbenika da sve naprave kako bi principi bili jači od interesa. Molimo Boga da vas sve obdari pravom spoznajom i djelotvornom slogom.

U Zagrebu 6. prosinca 1994.

Kardinal Franjo Kuharić, nadbiskup zagrebački,

predsjednik HBK

Kardinal Vinko Puljić, nadbiskup sarajevski